

Številka: 172-01/20-17/20  
Datum: 12. 2. 2021

Na podlagi 42., 126. in 133. člena Poslovnika Državnega zbora je Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo pripravil

## POROČILO

### k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I), druga obravnava, EPA 1218- VIII.

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na 25. redni seji 9. 2. 2021 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev (prvopodpisana Maša Kociper).

Odboru je bilo posredovano naslednje gradivo, ki je objavljeno na spletnih straneh Državnega zbora:

- Predlog zakona z dne 15. 06. 2020
- Mnenje Vlade z dne 17. 09. 2020
- Mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 14. 08. 2020
- Mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide z dne 2. 2. 2021

Pri delu Odbora so sodelovali: predstavnik predlagateljcev mag. Andrej Rajh, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Cveto Uršič, predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Andreja Kurent, predsednik Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Danijel Kastelic in direktor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Marijan Papež.

V poslovniškem roku so amandmaje vložili:

- PS SAB - Poslanska skupina Stranke Alenke Bratušek
- PS NSi – Nova Slovenija - krščanski demokrati, PS SDS - Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, PS SMC –Poslanska skupina Stranke modernega centra.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe (ZPS), ki je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika. Pripombe je dala na 1. člen Predloga zakona, 5. člen in v primeru sprejetja napovedala prilagoditev naslova Predloga zakona, saj se predlagajo le spremembe in ne tudi dopolnitve zakona.

Vlada je v svojem mnenju o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju poudarila, da podpira predlog zakona, vendar bo v zakonodajnem postopku pripravila ustrezne amandmaje, ki bodo zasledovali cilje koalicijske pogodbe na način, da se bo dvig odmernih odstotkov na 63,5 % uveljavil v štiriletnem prehodnem obdobju.

Odbor je prejel tudi mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki predlog zakona podpira. Komisija izraža podporo hitrejšemu dvigu odmernega odstotka in s tem hitrejši izenačitvi položaja žensk in moških z vidika pogojev za odmero pokojnine. Poziva tudi k ponovni izvedbi podrobnejših analiz finančnih poledic predloženih sprememb veljavne zakonodaje. Izpostavljena so bila tudi nekatera druga problematična področja ZPIZ-2, ki bi jih bilo prav tako potrebno urediti: izredno nizke invalidske pokojnine in diskriminacija med invalidi v zvezi z nadomestili za telesno okvaro.

\* \* \*

Predstavniki predlagateljev mag. Andrej Rajh je v dopolnilni obrazložitvi pojasnil, da se Slovenija, podobno kot večina evropskih držav sooča s spremembami starostne strukture prebivalstva, ki zahtevajo prilagoditve, med drugim tudi pokojninskega sistema. Strategija dolgožive družbe izpostavlja, da je stopnja tveganja revščine starejših od 65 let v Sloveniji relativno visoka, na kar pomembno vplivajo nizke pokojnine, ki so glavni in večinoma edini vir dohodkov starejših. Pokojnine se v obdobju 2008-2017 niso redno usklajevale s ZPIZ-1 in ZPIZ-2 zaradi česar so nižje za 8,7 %. Uskladile so se le za 2,9 %, namesto 11,6 %. Predlagani zakon dviguje višino odmernega odstotka in skrajšanje prehodnega obdobja za uveljavitev s šest na štiri leta. Povedal je, da je bil prvotni predlog uskladitev v treh letih, po usklajevanju z vlado pa se jim zdi ustrezen tudi dvig odmernega odstotka v obdobju štirih letih s čimer bo redna uskladitev na voljo že konec leta 2023. Cilj novele zakona je zmanjšanje tveganja za nastanek revščine med upokojenci in enakopravna obravnava pri odmeri pokojnine.

Državni sekretar Ministrstva za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti Cveto Uršič je povedal, da Vlada razume in uresničuje potrebe starejših in zato podpira Predlog zakona, ki ga je predlagala PS SAB. Kot izhaja iz same koalicijske pogodbe Vlade RS, je dvig odmernega odstotka na 63,5% v štiriletnem prehodnem obdobju eden izmed ključnih ciljev. Vlada podpira tudi predlog amandmajev, predlaganih s strani PS NSi, SDS in SMC v zvezi z invalidskimi pokojninami, ki na novo urejajo zagotovljeno višino invalidske pokojnine. Prejemnikom invalidske pokojnine, ki je nižja od zagotovljenega zneska, ki se v letu 2021 določi v višini 41 % najnižje pokojninske osnove, bo tako izplačana zagotovljena invalidska pokojnina. To velja tako za tiste, ki imajo že uveljavljene invalidske pokojnine kot tudi za novo upokojene užitvalce invalidske pokojnine, in sicer neodvisno od zakonodaje, na podlagi katere je bila invalidska pokojnina priznana. Znesek bi skupaj z uskladitvami v decembru in januarju znašal 383,60 evrov, kar se približuje znesku minimalnega osnovnega dohodka, ki znaša 402,18 evrov, kolikor znaša tudi denarna socialna pomoč.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Andreja Kurent je med drugim povedala, da je vsebina Predloga zakona predvsem vprašanje vsebinske presoje, torej politične odločitve, zato je ZPS k njemu dala le nomotehnične pripombe, ki jih je predlagatelj v amandmajih upošteval, razen h končni določi. Opozorila je, da koalicijski amandma k 2. členu vnaša popolnoma novo vsebino, kar izhaja tudi iz obrazložitve in poudarila, da ZPS ne presoja dopustnosti amandmajev. V nadaljevanju je opozorila na skromno obrazložitev amandmaja za novi 4. a člen in njegovo nenavadno dikcijo.

Predstavnik Državnega sveta Danijel Kastelic je povedal, da Državni svet podpira Predlog zakona in ob zavedanju, da se bo s hitrejšim dvigom odmerne odstotka za moške odpravilo vsaj del neenakosti v sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja izpostavil še nekatera druga problematična področja ZPIZ-2, ki jih je potrebno urediti. Gre predvsem za izjemno nizke invalidske pokojnine in povzročeno diskriminacijo med invalidi v zvezi z nadomestili za telesno okvaro. Opozoril je, da najnižje invalidske pokojnine trenutno ne dosegajo niti ravni minimalnega dohodka. Po podatkih ZPIZ-a je v letu 2020 več kot 3.500 upravičencev prejelo invalidsko pokojnino nižjo od 300 evrov, pri povprečni delovni dobi približno 14 let, kar je nespodobno za socialno državo. Dejal je, da vloženi amandmaji delno rešujejo nastali položaj. Ob tem je pozval pristojni Odbor, da novelo ZPIZ-2J, ki jo je vložil Državni sveta in rešuje problematiko t. i. invalidnin, čim prej obravnava.

Direktor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Marijan Papež je pojasnil, da uskladitve pokojnin po sistemskem zakonu ni bilo v letih 2010-2015. Od leta 2012 dalje so bili vsi upravičenci deležni izrednih uskladitev. Rešitve glede invalidskih pokojnin, ki so jih v obliki amandmajev pripravile koalicijske stranke se mu zdijo ustrezne in jih v Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje podpirajo. Predlog prehodnega obdobja visi v zraku že dalj časa, ob razpravah o njem so bili vedno pomembni finančni učinki. Povedal je, da je obstoječi predlog korekten še posebej, če gre za političen konsenz.

\*\*\*

V razpravi so člani Odbora napovedali podporo Predlogu zakona in se strinjali, da je potrebno izboljšati položaj starejših ter vsem zagotoviti varno in dostojno starost. Pravica do pokojnine je v Sloveniji opredeljena kot ena izmed temeljnih pravic do socialne varnosti in je kot taka zaslužena. Ob tem so nekateri opozorili, da Predlog zakona prinaša zgolj parcialne rešitve in je nujno v prihodnosti začeti s celostnim reševanjem obravnavane problematike. Vsi so bili mnenja, da bi morala politika pri tovrstnih vprašanih stopiti skupaj. Članica Odbora je izpostavila, da gre v primeru dviga minimalnih invalidskih pokojnin za star predlog SDS. Predstavniki SD je povedal, da je prejšnje ministrstvo pripravilo sistemske spremembe za področju pokojninskega in invalidskega zakona, v katerega je bilo vložene veliko dela. Član Levice je bil mnenja, da ni pomembno, kdo se je v preteklosti za kaj zavzemal, ampak trenutni socialnoekonomski položaj upokojencev v Sloveniji in prizadevanja vseh za njegovo izboljšanje.

Odbor je sprejel amandmaje:

- PS NSi - Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati, PS SDS - Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, PS SMC - Poslanska skupina Stranke modernega centra; k 2., k naslovu poglavja »PREHODNA DOLOČBA«, za nov 4. a člen, in k 5. členu.
- PS SAB – Poslanska skupina Stranke Alenke Bratušek k 1. , 3., in 4. členu

Brezpredmetna sta postala amandmaja:

- PS SAB – Poslanska skupina Stranke Alenke Bratušek k 2. členu in 5. členu Predloga Zakona.


Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih Predloga zakona in jih sprejel.

**Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo Dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.**

Za poročevalko Odbora na seji Državnega zbora je bila določena predsednica Odbora Eva Irgl.

Marjana Starič  
sekretarka



  
Eva Irgl  
predsednica

## DOPOLNJEN PREDLOG

zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I),  
EPA 1218-VIII

## 1. člen

V Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20 in 189/20 – ZFRO) se v 37. členu četrty odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena se zavarovancem (moškimi), ki starostno pokojnino uveljavijo od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2022, pokojnina za 15 let zavarovalne dobe odmeri v višini 28,50 %. Za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa se prišteje 1,32 %, brez zgornje omejitve na način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek za moške (v %)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek za moške (v %)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek za moške (v %)
15	28,50	25	41,70	35	54,90
16	29,82	26	43,02	36	56,22
17	31,14	27	44,34	37	57,54
18	32,46	28	45,66	38	58,86
19	33,78	29	46,98	39	60,18
20	35,10	30	48,30	40	61,50
21	36,42	31	49,62		
22	37,74	32	50,94		
23	39,06	33	52,26		
24	40,38	34	53,58	».	

Peti in šesti odstavek se črtata.

Dosedanji sedmi odstavek, ki postane peti, se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Če pokojninska doba ne znaša eno leto, znaša pa vsaj šest mesecev, znaša odmerni odstotek za dopolnjeno pokojninsko dobo iz prvega odstavka tega člena 0,68 %, iz drugega odstavka 0,63 %, iz tretjega odstavka 0,64 % in iz četrtega odstavka 0,66 %.«

V dosedanjem osmem odstavku, ki postane šesti odstavek, se število »sedmi« nadomesti s številom »peti«.

Dosedanji deveti do enajsti odstavek postanejo sedmi do deveti odstavek.

## 2. člen

V 39. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek znaša odmerni odstotek za določitev najnižje pokojnine 27 % v letu 2020, 27,5 % v letu 2021 in 28,5 % v letu 2022.«

V četrtem odstavku se za piko doda besedilo:

»Ne glede na določbe tega zakona, ki urejajo odmero invalidske pokojnine, je zavarovancu, ki je pridobil pravico do invalidske pokojnine po določbah tega zakona zagotovljena invalidska pokojnina v znesku, ki se v letu 2021 določi v višini 41 % najnižje pokojninske osnove.«

### 3. člen

V 48. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Ne glede na prejšnji odstavek znaša najnižji odstotek za odmero invalidske pokojnine v letih:

- 2020 37 % za moške in 39 % za ženske,
- 2021 38 % za moške in 39 % za ženske,
- 2022 40 % za moške in ženske.«

### 4. člen

V 60. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ne glede na prejšnji odstavek znaša najnižja osnova za odmero vdovske oziroma družinske pokojnine v letih:

- 2020: pokojnina, odmerjena najmanj v višini 34 % pokojninske osnove,
- 2021: pokojnina, odmerjena najmanj v višini 35 % pokojninske osnove,
- 2022: pokojnina, odmerjena najmanj v višini 36,5 % pokojninske osnove.«

## PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

### 4.a člen

(1) Uživalcem, ki so uveljavili pravico do invalidske pokojnine po predhodno veljavnih predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, je zagotovljena invalidska pokojnina iz četrtega odstavka 39. člena zakona, brez izdaje posamičnega akta.

(2) Uživalcem, ki jim je bila pokojnina odmerjena za ožji obseg pravic, ni zagotovljen znesek invalidske pokojnine iz četrtega odstavka 39. člena zakona.

### 5. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s prvim dnevom naslednjega meseca po uveljavitvi zakona.